

Kyrkomötet
Motion 2025:75
av Mona Olsson m.fl.

Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2027 i fråga om 46 kap. 8 a § andra stycket och i övrigt den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 §

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *så effektivt som möjligt* och *på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *ändamålsenligt och resurseffektivt. Andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ska säkerställas i förvaltningen*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen *ska besluta om mål och inriktning för förvaltningen av prästlönetillgångarna och får även* utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

5 a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår, *utöver krav på vidtagande av åtgärd, även* råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

5 c

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *ska* kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet *föreslå de åtgärder som för-*

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *får* kyrkostyrelsen *hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd*

anleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.

angiven av kyrkostyrelsen vidtagits. Kyrkostyrelsen ska årligen genom en skrivelse till kyrkomötet redovisa iakttagelser och åtgärder om tillsynen av förvaltningen. Redovisningen ska innehålla en redogörelse rörande insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

8 §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *naturvårdens* och kulturmiljövårdens intressen beaktas *i skälighetsomfattning*.

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *biologisk mångfald skyddas och främjas* och kulturmiljövårdens intressen beaktas.

För att motverka att en åtgärd i förvaltningen av prästlönefastigheter medför skada för natur- eller kulturmiljövården ska de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som behövs vidtas.

8 a §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheter ska särskilda åtgärder vidtas för att främja renskötselrätten, koncessionsrenskötsel och den rätt urfolk har att utöva sina andliga och kulturella traditioner i de områden där de traditionellt har bott och verkat.

Den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötsels bedrivande.

Motivering

Svenska kyrkan är en av Sveriges största skogsägare och har därmed ett unikt ansvar i arbetet för klimat, biologisk mångfald och en hållbar framtid. Det handlar inte bara om ekonomi, utan om förvaltarskap, tro och etik.

Den kyrkliga skogsutredningen Kyrkan och skogen – ansvar, handling och hopp (SKU 2024:2) visar tydligt behovet av förändring. Bland annat pekar den på att trakthyggesbruket – som idag dominerar 89 procent av Svenska kyrkans skogsbruk – innebär omfattande ekologiska risker: minskad biologisk mångfald, försämrade rekreation, försvagade kulturvärden och minskad kolinlagring.

Vänstern i Svenska kyrkan anser att kyrkan har ett andligt och moraliskt ansvar att ta ledarskap i omställningen. Vi har i likhet med många miljöorganisationer, forskare och enskilda personer välkomnat den framtagna skogsutredningen. Svenska kyrkans mod att ta ansvar för att minska klimatförsämringarna och för att bevara den biologiska mångfalden har i debatten lyfts fram som ett föredöme för andra skogsägare. Här visade kyrkan att man ville omsätta teologin i praktiken och arbeta för att bevara

den värld Gud skapat åt alla levande varelser istället för att sätta ekonomin först. Det är med stor besvikelse vi konstaterar att majoriteten i kyrkostyrelsen valt att i viktiga avseenden inte ställa sig bakom skogsutredningens förslag. Vi kan därför inte acceptera att de övergripande målen för förvaltningen av skogen inte ska sättas centralt och avse samtliga stift. Kyrkostyrelsen ska besluta om mål och inriktning för förvaltningen av prästlönetillgångarna och ska även ha möjlighet att utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Vi är medvetna om det negativa remissutfallet från stiftet och särskilt egendomsförvaltningarna som till och med beställt skuggutredningar. I flera remissyttranden från stiftet har vidare visats en stor skepsis mot att ändra de hittillsvarande metoderna att förvalta skogsbeståndet. Det finns därför stora farhågor för att de övergripande målen för förvaltningen av prästlönetillgångarna inte inom överskådlig tid kommer att uppnås om ansvaret överlämnas till stiftet. Svenska kyrkans ansvar för att minska klimatkrisen är så stort att målen måste sättas på central nivå. Vidare delar vi skogsutredningens förslag att det behövs ekonomiska styrmedel för att säkerställa att stiftet följer de mål som centralt ställs upp för skogsförvaltningen.

Vi förutsätter att målet som ställs upp för förvaltningen av skogen är att trakt-hyggesbruket successivt ska fasas ut i Svenska kyrkans skogar och ersättas med natur-nära skogsbruksmetoder såsom blädning, kontinuitetsskogsbruk och hyggesfria metoder. Vidare ska ekologisk, ekonomisk, social samt andlig och existentiell hållbarhet vara vägledande för all skogsförvaltning inom Svenska kyrkan och tydligt genom-syra kyrkostyrelsens dialog med stiftet och församlingarna.

Vidare är det viktigt att kyrkans markförvaltning respekterar urfolksrätten. Renskötseln är inte bara ett ekonomiskt näringsfång, utan en kulturell och andlig livsform som förtjänar fullt skydd. Vi har ingen invändning mot den föreslagna utformningen av bestämmelsen om hänsyn till urfolksrättens rätt vid förvaltningen av Svenska kyrkans markförvaltning och deras rätt till förhandssamtycke. Vi förutsätter dock att de närmare bestämmelser, som ska utfärdas om samrådet, kommer att innebära ett förbud mot att vidta åtgärder i förvaltningen av en fastighet som innebär en direkt och betydande påverkan för renskötselns bedrivande innan samtycke lämnats av den berörda samebyn.

Genom de förändringar vi föreslår i kyrkoordningen kan Svenska kyrkan gå före i klimatkampen, visa respekt för urfolkens rättigheter och stärka sin trovärdighet som en kyrka som tar teologin och ansvaret för skapelsen på allvar.

Norrköping 25 juli 2025

Mona Olsson (ViSK)

Britt Björneke (ViSK)

Mats Berglund (ViSK)

Agneta Ahlblom (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Britt Fält (ViSK)

Marie Buhr (ViSK)

Ellen Skånberg (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Vicktoria Bagi (ViSK)

Anders Lundberg (ViSK)

Linda Sjöo (ViSK)

Lisa Wallenstein (ViSK)

Ann-Charlotte Miller (ViSK)

Mot 2025:75

Monica Johansson (ViSK)

Lina Ahl (ViSK)

Ann-Marie Strömberg (ViSK)

Anne Sörman (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)